



NVAO • NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING

ASSOCIATE DEGREE

AD DIDACTISCH EDUCATIEF PROFESSIONAL

Hogeschool Utrecht

ADVIESRAPPORT

14 MEI 2024

Inhoud

1	Procedure NVAO	3
2	Nieuwe opleiding	4
	2.1 Algemene gegevens	4
	2.2 Profiel	4
	2.3 Panel	4
3	Oordeel	5
4	Sterke punten	6
5	Aanbevelingen	7
6	Beoordeling	8
	6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten	8
	6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	10
	6.3 Standaard 3: Toetsing	13
	6.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	15
	6.5 Graad en CROHO-onderdeel	15

1 Procedure NVAO

Het succesvol doorlopen van een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een voorwaarde voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Pas na deze kwaliteitstoets kan de instelling de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan voor bestaande opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een *plan*beoordeling. Na accreditatie valt ook de nieuwe opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Een NVAO-panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen *peers* vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. Informatie over de invulling van het locatiebezoek en een overzicht van het bestudeerde materiaal zijn opvraagbaar bij de NVAO.

De beoordeling is gebaseerd op de standaarden zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr. 3198). Over de standaarden geeft het panel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

Dit adviesrapport bevat de bevindingen, overwegingen en oordelen van het panel alsook de sterke punten en aanbevelingen. Op basis van dit rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. Een beknopt adviesrapport is eveneens beschikbaar. De NVAO publiceert beide rapporten.¹

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

2 Nieuwe opleiding

2.1 Algemene gegevens

Instelling	Hogeschool Utrecht
Opleiding	Associate Degree Ad Didactisch Educatief Professional
Varianten	Voltijd: Ja. Deeltijd: Nee. Duaal: Nee.
Graad	Associate Degree
Afstudeerrichtingen	n.v.t.
Locaties	Amersfoort
Studieomvang	120 EC ²
Croho³ onderdeel	Onderwijs

2.2 Profiel

Hogeschool Utrecht is volgens haar website³ een instelling waar studenten, docenten en professionals elke dag samen bouwen aan de toekomst. De Hogeschool Utrecht (verder: HU) wil met hoogwaardig onderwijs en onderzoek werken aan professionalisering en innovatie van de beroepspraktijk en aan de ontwikkeling van talent. Zo wil de HU bijdragen aan een sociale, culturele en economische ontwikkeling van een open, rechtvaardige en duurzame samenleving. In de visie van de HU staat het samenwerken aan de toekomst centraal. Daarnaast werkt de HU aan drie kernwaarden: i) toekomstgericht werken, gericht op het oplossen van maatschappelijke vraagstukken, ii) samen werken en iii) staan voor een open, rechtvaardige en duurzame gemeenschap.

Aan de HU studeren zo'n 37.000 studenten aan verschillende associate degree-opleidingen, hbo-bacheloropleidingen en hbo-masteropleidingen op de locaties Utrecht en Amersfoort. De (nu 17) associate degree-opleidingen (verder: Ad) zijn ondergebracht in het Instituut voor Associate degrees (verder: IAd-HU) in Amersfoort.

De nieuwe opleiding Ad-Didactisch Educatief Professional beoogt nieuwe leraarondersteuners op te leiden, die in het regulier en speciaal basisonderwijs kunnen worden ingezet bij het verzorgen van instructies, het bieden van didactische begeleiding en het organiseren van onderwijssituaties. Deze leraarondersteuners kunnen door hun werkzaamheden de werkdruk van de leraren verminderen. De opleiding heeft een focus op de vier vakgebieden rekenen, taal, digitale geletterdheid en burgerschap.

2.3 Panel

Samenstelling

Dr. Gerda Geerdink, (voorzitter), tot maart '21 associate lector 'Seksediversiteit in het onderwijs' werkzaam binnen het Kenniscentrum van de Faculteit Educatie van de HAN;
Drs. Liesbeth van den Berg-Hardenbol, voorzitter College van Bestuur SKOBOS;
Ilse Halfwerk MSc., Hogeschooldocent/Onderzoeker bachelor Pedagogiek bij NHL Stenden Hogeschool;
Yorben Versluys (*student-lid*), Student Pedagogische Wetenschappen, Universiteit Gent.

Ondersteuning

Mr. Chantal Verwey (secretaris);
Yvonne Overdevest (NVAO beleidsmedewerker en procescoördinator).

Locatiebezoek

Amersfoort, 17 april 2024

² European Credits.

³ Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs.

³ www.hu.nl/organisatie; www.hu.nl/visie.

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt positief onder voorwaarden over de kwaliteit van de opleiding Ad Didactisch Educatief Professional van de Hogeschool Utrecht. De opleiding voldoet aan standaard 1 en 2 van het NVAO-kader voor de beperkte toetsing. Bij standaard 3 oordeelt het panel 'voldoet ten dele'.

De Ad-opleiding Didactisch Educatief Professional (verder: Ad DEP) leidt op tot leraarondersteuner in het primair en speciaal basisonderwijs. Het panel is positief over het profiel van de opleiding. De opleiding voldoet aan de verwachtingen van het werkveld en het panel ziet de noodzaak en meerwaarde van de opleiding in. De Ad DEP professional kan de leraar ondersteunen door zelfstandig en met eigen verantwoordelijkheid groepen didactisch te begeleiden, instructie te geven op taal, rekenen, digitale geletterdheid en burgerschap en onderwijssituaties te organiseren. De opleiding heeft de landelijke leeruitkomsten van "10voordeleraar" overgenomen en voldoet aan het Ad-niveau en de praktische oriëntatie van een hbo-opleiding.

De opleiding is praktijkgericht. De opleiding heeft een heldere structuur waarin de student tijdens de gehele opleiding drie dagen op school leert en twee dagen in de praktijk, dat laatste door stages op verschillende scholen. Het leren in leerteams vindt de opleiding belangrijk. Daarnaast richt het curriculum zich op een aantal vakgebieden (taal, rekenen/wiskunde en digitale geletterdheid) en op onderwijskunde en pedagogiek. Ook werkt de student aan de eigen vaardigheden op gebied van taal, rekenen/wiskunde en digitale geletterdheid en aan zijn eigen professionele ontwikkeling (waar ook burgerschap onder valt). De opleiding hanteert innovatieve didactische werkvormen met aandacht voor authentieke vraagstukken. Het panel is positief over het didactisch concept van de opleiding en de aandacht die feedback en formatief handelen krijgen in het curriculum. Het docententeam is kundig. Vanwege de kwetsbare kleine omvang van het docententeam, raadt het panel de opleiding aan bij voorbaat te regelen welke docenten uit aanpalende opleidingen bij afwezigheid als vervanger kunnen worden ingezet en die als inhoudelijk klankbord kunnen dienen bij kalibraties en beoordelingen.

Tijdens de opleiding werken studenten aan beroepsproducten waarvan de verslaglegging met een portfolio beoordeeld wordt. Het panel is positief over de toetsing met portfolio's. De opleiding is er nog niet in geslaagd voor studenten inzichtelijk te maken wat zij moeten doen om een voldoende (op niveau) of een goed (boven niveau) te behalen in de beoordeling. Ook de beoordeling van het afstuderen heeft de opleiding nog niet navolgbaar beschreven. Deze eisen en de totstandkoming van de eindbeoordeling moeten duidelijk zijn voor studenten. Het panel heeft gezien dat de Examencommissie en de Toetscommissie goed functioneren. Het panel heeft er vertrouwen in dat de opleiding op korte termijn aan de zorgen van het panel over de toetsing tegemoet kan komen. Vandaar dat het eindoordeel van het panel positief onder voorwaarden is.

Het panel formuleert daarom voorwaarden waar de opleiding aan moet voldoen. Het panel acht een termijn van zes maanden na datum besluit redelijk.

- Voorwaarde 1. Maak voor studenten inzichtelijk wanneer zij aan de beoordelingscategorieën (onder, op of boven niveau) voldoen.
- Voorwaarde 2. Vermeld hoe de beoordeling van het afstuderen tot stand komt, met name de weging tussen de beoordeling van het portfolio en het mondeling assessment (criterium gericht interview).

Standaard	Oordeel
1. Beoogde leerresultaten	Voldoet
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
3. Toetsing	Voldoet ten dele
4. Gerealiseerde leerresultaten	Niet beoordeeld
<i>Eindoordeel</i>	<i>Positief onder voorwaarden</i>

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

- 1) Profilerings – De opleiding heeft een duidelijke en sterke profilering ten opzichte van andere aanverwante opleidingen en de profilering sluit goed aan op de behoeften van het werkveld.
- 2) Samenwerkingsverband – De opleiding heeft een sterk samenwerkingsverband met scholen. Deze scholen dienen vooral als opleidingsschool voor de studenten.
- 3) Didactisch concept – Het didactisch concept is onder meer gebaseerd op het 4C/ID-model. Dit is duidelijk terug te zien in de opbouw van het programma. De opleiding gebruikt betekenisvolle beroepstaken. Ook is er veel ruimte voor feedback en het formatieve proces.
- 4) ADDIE-model – Door te werken met de ADDIE-cyclus (Analyseren, Design, Development, Implementation en Evaluation) vertaalt de opleiding de competentie onderzoekend handelen op een passende manier naar praktijkgericht onderzoek. Dit model komt consequent terug in de opleiding waardoor de student dit zich eigen kan maken.
- 5) Praktijkgerichte leeromgeving – De leeromgeving is praktijkgericht met een duidelijke verbinding tussen drie dagen leren op school en twee dagen leren in de praktijk. De opleiding gaat uit van passende beroepstaken.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het oordeel positief onder voorwaarden met de gestelde voorwaarden en de kwaliteit van de opleiding.

- 1) Indicatoren - Verduidelijk de aansluiting van de indicatoren op de leeruitkomsten.
- 2) Intakeprocedure - Werk de intakeprocedure voor studenten uit.
- 3) Omvang docententeam – Regel bij voorbaat welke docenten uit aanpalende opleidingen bij afwezigheid als vervanger kunnen worden ingezet en die als inhoudelijk klankbord kunnen dienen bij kalibraties en beoordelingen. En versterk het docententeam op pedagogisch vlak bij het onderdeel burgerschap.
- 4) Consistent verhaal - Zorg voor een consistent verhaal naar studenten over (de opbouw van) het programma in de (digitale) leeromgeving.
- 5) Kwaliteitseisen opleidingsschool – expliciteer de kwaliteitseisen die gelden voor de opleidingsscholen, ook in de documentatie van de Ad DEP opleiding.
- 6) Kennisbasis – maak de verwachtingen van het vereiste kennisniveau en de vereiste didactiek duidelijk aan studenten en geef bij de vakgebieden aan welke kennis van studenten verwacht wordt om de leeruitkomst te kunnen behalen.

6 Beoordeling

6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Profilering

De associate degree opleiding Didactisch Educatief Professional (verder: Ad DEP) leidt op tot professionals die een didactisch ondersteunende rol kunnen vervullen als leraarondersteuner in het regulier en speciaal (basis)onderwijs (leeftijd 4 tot en met 14 jaar). Gezien deze leeftijd kan de Ad DEP professional ook een rol spelen in de onderbouw van het vmbo, in 10-14 scholen. De focus ligt echter op het regulier en speciaal (basis)onderwijs.

Het inzetten van leraarondersteuners kan bijdragen aan de verlichting van de werkdruk van leraren in het basisonderwijs. De Ad DEP professional kan hierbij de volgende werkzaamheden verrichten:

- het verzorgen van instructies op de vakgebieden taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid, het klassikaal verzorgen van onderwijs en het opstellen, afnemen en beoordelen van toetsen;
- het bieden van didactische begeleiding, bijvoorbeeld gericht op burgerschap en het begeleiden van zelfstandig werken gericht op studievaardigheden;
- het organiseren van onderwijssituaties, zoals het organiseren van activiteiten die het groepsproces bevorderen, het uitwerken van thema's en de voorbereiding van lessen taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid.

Bij deze Ad-opleiding ligt de focus op de vier vakgebieden rekenen, taal, digitale geletterdheid en burgerschap.

Het werkveld herkent zich in deze profilering, blijkt uit de gesprekken met vertegenwoordigers van verschillende scholen in het regulier en speciaal basisonderwijs. Vanuit het werkveld blijkt een duidelijke behoefte aan deze Ad DEP professional. De Ad DEP professional kan – ten opzichte van de Ad-Pedagogisch Educatief Professional (Ad Pep) – meer inhoud geven aan didactische ondersteuning en juist aan die didactische begeleiding aan studenten in kleinere groepen heeft het werkveld behoefte.

Ten opzichte van de mbo onderwijsassistent ligt de meerwaarde in het zelfstandig kunnen geven van instructies en de didactische begeleiding van groepen die de Ad DEP professional zelfstandig én met eigen verantwoordelijkheid kan vervullen. Op dit moment zijn leraren eigenlijk te veel tijd kwijt aan instructies geven aan onderwijsassistenten over hoe zij instructies moeten geven aan de leerlingen. Wat de docenten verwachten is dan *“net boven hun pet”*, zo vertelt een schoolopleider.

Het werkveld geeft aan dat de klassen groot zijn en dat er veel niveauverschillen in de klassen zijn. De Ad DEP professional kan de leerlingen in kleinere groepen op het passende niveau bedienen.

Het docententeam vult aan dat deze Ad DEP professional – ten opzichte van de hbo bacheloropleiding Pabo – een meerwaarde is voor studenten die een passie hebben voor het onderwijs en die wel lessen willen verzorgen, maar die niet de eindverantwoordelijkheid over een hele klas willen hebben. Die eindverantwoordelijkheid heeft de leraar wel.

Het panel is overtuigd van de urgentie en noodzaak van deze opleiding. De opleiding voldoet duidelijk aan de vraag vanuit het werkveld. Het panel vindt deze profilering van de opleiding een sterk punt, waarbij de profilering duidelijk is ten opzichte van andere opleidingen, zoals de Ad-Pep-opleidingen, de mbo-opleiding onderwijsassistent en de hbo-bacheloropleiding Pabo. Het panel ziet dat de inzet van leraarondersteuners kan bijdragen aan het anders organiseren van het onderwijs en moedigt de opleiding aan om deze positie in het onderwijs nog meer te positioneren en te profileren.

Het panel waardeert de focus op basisvaardigheden taal, rekenen, digitale geletterdheid en burgerschap. De opleiding is er goed in geslaagd de profilering aan te sluiten op de behoeften van het werkveld. De opleiding heeft een duidelijke doelgroep voor ogen en voor veel studenten zal dit een passende opleiding zijn, verwacht het panel.

Oriëntatie en niveau

De opleiding heeft de landelijke leeruitkomsten (op NLQF 5 niveau) die opgesteld zijn door “10voordeleraar” (een onderdeel van de Vereniging Hogescholen) overgenomen als leeruitkomsten voor hun opleiding. De hbo-bacheloropleiding Pabo heeft dezelfde leeruitkomsten (op NLQF 6 niveau), wat de doorstroom van de Ad-opleiding naar de bacheloropleiding kan bevorderen. De vijf generieke Ad-leerresultaten (methodisch handelen, samenwerken, communiceren, probleem oplossend vermogen, leervermogen), zoals vastgesteld door het Overlegplatform Associate degrees van de Vereniging Hogescholen, heeft de opleiding ook verwerkt in de leeruitkomsten. Wel mag de opleiding nog explicieter beschrijven hoe deze generieke leeruitkomsten terugkomen in het curriculum.

Met de landelijke leeruitkomsten wordt de startbekwaamheid van leraren (NLQF-niveau 6 en 7) en onderwijsondersteuners (NLQF-niveau 5) voor alle lerarenopleidingen beschreven. Deze leeruitkomsten sluiten aan bij de landelijk vastgelegde bekwaamheidseisen en de kennisbasis voor de onderwijssector. De landelijke leeruitkomsten zijn te herleiden tot wat zij (10voordeleraar) de vijf leeruitkomstgebieden noemt:

- Pedagogisch handelen; pedagogische aspecten van het handelen van de leraarondersteuner.
- Vakdidactisch handelen; vakdidactische aspecten van het handelen van de leraarondersteuner bij vakgebieden taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid. Het gaat om vakdidactisch ontwerpen, voorbereiden, uitvoeren en evalueren.
- Vakinhoudelijke expertise; beheersing van vakinhoudelijke kennis en vaardigheden voor de vakgebieden taal, rekenen, wiskunde, burgerschapsvorming en digitale geletterdheid.
- Onderzoekend handelen; het zichtbaar maken van onderzoekend vermogen.
- Professionele identiteit; persoonlijke professionele ontwikkeling (professioneel ontwikkelen, professionele identiteit expliciteren en professioneel werken).

Het panel herkent het Ad-niveau en de praktische hbo-oriëntatie in de wijze waarop de leeruitkomsten zijn uitgewerkt voor de opleiding. Het panel ziet internationalisering terugkomen in het onderdeel burgerschap (opleiden voor een rol in de wereld). De opleiding is er goed in geslaagd het opleidingsprofiel aan te laten sluiten bij de leeruitkomsten van 10voordeleraar. Eveneens komen de leeruitkomsten goed terug in de opbouw van de opleiding. Het panel geeft de opleiding wel mee om nog eens goed naar de formulering van de indicatoren te kijken en te zorgen dat de (formuleringen van de) indicatoren op de leeruitkomsten aansluiten.

Werkveld

Het panel is positief over de afstemming van de beoogde leerresultaten op de verwachtingen van het werkveld. De opleiding profiteert hier duidelijk van het al sterke samenwerkingsverband van de Pabo-opleiding van de HU met het werkveld. Het panel waardeert de betrokkenheid van het werkveld. Dit is zowel de betrokkenheid in de ‘ontwikkelingsfase’ van deze nieuw te starten opleiding, als de rol die het werkveld zal spelen tijdens de opleiding binnen de bestaande opleidingsschool, en als lid van de op te starten werkveldadviescommissie. Tijdens de gesprekken werd het voor het panel duidelijk dat de samenwerking binnen de opleidingsschool ook gaat gelden voor de Ad-opleiding. Deze samenwerking tussen scholen en Pabo vindt het panel een sterk punt. Wel vraagt het panel extra aandacht voor de borging van de begeleiding op Ad-niveau (zie verder standaard 3). Uit de gesprekken met het werkveld en het management bleek dat het werkveld de verschillen tussen begeleiding op Ad-niveau en bachelor-niveau nog niet konden duiden. Door verschillende informatiebijeenkomsten en scholingsbijeenkomsten zal het werkveld geïnformeerd en geschoold worden over wat de begeleiding en beoordeling inhoudt.

Het panel meent dat de opleiding voldoet aan standaard 1. De opleiding is er goed in geslaagd een duidelijk onderscheidend profiel op te stellen, waar het werkveld zich in herkent. Het werkveld zal op vele manieren betrokken zijn bij de opleiding en dat waardeert het panel. De beoogde leerresultaten zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld. Het panel herkent ook duidelijk het Ad-niveau en de praktische hbo-oriëntatie in de beoogde leerresultaten.

6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Instroom

De Ad DEP opleiding is een voltijdse opleiding die zich voornamelijk richt op mbo-studenten en havisten. Studenten afkomstig uit het mbo hoeven geen achtergrond in het onderwijs te hebben. Volgens het docententeam is deze opleiding geschikt voor studenten die een passie voor het onderwijs hebben en die lessen willen verzorgen aan leerlingen in de leeftijd van 4 tot en met 14 jaar. De doelgroep die zij voor ogen hebben, bestaat uit:

- Mbo onderwijsassistenten die verder willen studeren;
- Studenten die vierjaar studeren voor de Pabo te lang vinden;
- Studenten die wel lessen willen verzorgen, maar die niet de eindverantwoordelijkheid over de hele klas willen hebben, zoals de leraar heeft;
- Studenten die les willen geven, maar die praktisch(er) willen leren.

Het panel begrijpt uit de gesprekken dat de opleiding bewust niet voor een deeltijd opleiding heeft gekozen, om niet dezelfde doelgroep van andere Ad-opleidingen in de regio aan te spreken. De opleiding sluit deelname van studenten die een relevante baan hebben niet bij voorbaat uit. Ook zij kunnen aan de studie deelnemen, mits zij drie dagen in de week naar de opleiding kunnen komen.

Het panel begrijpt uit de gesprekken dat potentiële Ad-studenten de intakeprocedure volgen die binnen het IAd-HU gebruikelijk is, via HU-start, waarbij onder andere matchingsgesprekken door de leerteambegeleiders worden gehouden. Deze procedure is voor het panel niet inzichtelijk (geworden) en het panel raadt de opleiding aan de intakeprocedure voor studenten uit te werken.

Onderwijsvisie en didactisch concept

De Ad DEP opleiding is ingebed in het IAd-HU. De Ad DEP opleiding is ingericht volgens de twee leidende principes van het IAd-HU: i) vanuit een positieve feedbackcultuur en growth mindset staat de ontwikkeling van de student tot beroepsbeoefenaar op Ad-niveau centraal en ii) in een praktijkgerichte leeromgeving wordt vanuit 'hele taken' het onderzoekend vermogen gestimuleerd en ontwikkelt de student zich naar integrale bekwaamheid. Het panel meent dat dit mooie leidende principes zijn. Deze leidende principes zijn weer afgeleid van de onderwijsvisie en visie op leren van de HU.

Deze twee leidende didactische principes heeft de Ad DEP opleiding verder verwerkt in een didactisch concept waarin ervaren leren, het leren in leerteams, het werken aan authentieke beroepsopdrachten, het toepassen van formatief handelen en een praktijkgerichte leeromgeving centraal staan. Hierbij maakt de opleiding gebruik van het hele taak leren of de 4C/ID-methode van Merriënboer, het didactisch concept Hill van Dochy, en het curriculaire spinnenweb (Van den Akker). Het panel vindt dit overzichtelijke en mooie inhoudelijke didactische principes. De HU heeft al veel ervaring met het werken met hele taken, dat geeft vertrouwen voor het toepassen van dit model bij deze opleiding.

Het programma

Het panel ziet een heldere en duidelijke curriculumopbouw, met innovatieve didactische werkvormen met aandacht voor authentieke vraagstukken. Het eerste jaar van het programma bestaat uit vier perioden van steeds tien weken. Het tweede jaar bestaat uit twee perioden van tien weken en een laatste semester van twintig weken waarin het afstuderen centraal staat.

Het curriculum van de opleiding bestaat uit een aantal vakgebieden (taal, rekenen-wiskunde en digitale geletterdheid) en als een paraplu daarboven staan de vakken onderwijskunde & pedagogiek. Verder werkt de student aan zijn eigen vaardigheden (taal, rekenen-wiskunde en digitale geletterdheid) en aan zijn professionele ontwikkeling (professionele identiteit en burgerschapsvorming). Het panel begrijpt uit de gesprekken met het docententeam dat van studenten Ad DEP dezelfde kennis wordt verwacht op het gebied van didactiek en vakinhoud, als van de Pabo-student in de eerste twee studiejaar. Didactisch moeten zij hetzelfde kunnen, met het verschil dat de leraar eindverantwoordelijk is voor de gehele klas en de Ad DEP professional de

verantwoordelijkheid heeft voor een deelgroep. Het panel raadt de opleiding aan deze verwachting naar studenten te expliciteren en bij de vakgebieden duidelijk aan te geven welke kennis van de student verwacht wordt om de leeruitkomsten te kunnen behalen.

Iedere periode heeft een vaste structuur van drie dagen leren op school en twee dagen leren in de praktijk (stage op de opleidingsscholen). Op maandagochtend is er leerteambegeleiding. Bij leerteambegeleiding gaat het onder andere om intervisie, het bespreken van problemen en situaties op de stage, het leren geven van feedback en het leren vragen om feedback. Het leren in leerteams vindt het docententeam de basis van de opleiding. Het leerteamlernen kan daarnaast qua inhoud gaan over de professionele ontwikkeling, de visie op onderwijs en opvoeding en burgerschapsvorming. De leerteambegeleider is het vaste aanspreekpunt voor de student tijdens de opleiding, een soort studieloopbaanbegeleider.

Gedurende de hele opleiding werkt de student aan dezelfde leeruitkomsten (pedagogisch handelen, vakdidactisch handelen, vakinhoudelijke expertise, onderzoekend handelen en professionele identiteit). Iedere periode werkt de student aan een selectie van die leeruitkomsten. De opleiding geeft met schema's aan welke leeruitkomsten in een periode centraal staan. Iedere periode werkt de student in een andere context (groep en schoolsoort), een ander (oplopende) moeilijkheidsgraad en een ander thema aan de leeruitkomsten van die periode.

De student werkt iedere periode aan andere beroepsopdrachten. Bij iedere beroepsopdracht doorloopt de student de cyclus van praktijkgericht onderzoek aan de hand van het ADDIE-model (Analyseren, Design, Development, Implementation en Evaluation). Met dit model wil de opleiding studenten opleiden die vaardig zijn in het uitvoeren van praktijkgericht onderzoekend handelen. De student leert problemen te signaleren in de beroepspraktijk, bedenkt mogelijke oplossingen, test deze oplossingen in de praktijk en evalueert of de interventie het gewenste effect heeft gehad. Het panel is zeer positief over dit ADDIE-onderzoeksmiddel. De opleiding vertaalt de competentie onderzoekend handelen hiermee op een passende manier naar praktijkgericht onderzoek. Dit model komt consequent terug in de opleiding en zal daardoor herkenbaar zijn voor de student en eigen worden aan de student.

Het panel is eveneens positief over het didactisch concept van de opleiding, gebaseerd op onder andere het 4C/ID-model. Dit model is duidelijk terug te zien in de opbouw van het programma. Er zijn betekenisvolle beroepstaken geformuleerd die als deeltaken zijn opgedeeld en verbonden zijn aan de leeruitkomsten. Daarnaast is er een navolgbare opbouw te zien in complexiteit en zelfstandigheid van die beroepstaken via het Zelcom-model. De leertaken/beroepsopdrachten zijn mooi geformuleerd en de beroepsproducten sluiten goed aan bij de leeruitkomsten.

Differentiatie

In de gesprekken met het docententeam ging het ook over de vraag hoe de opleiding differentieert, daar mbo'ers en havisten elk een andere achtergrond in taal en rekenen hebben en zij ook andere behoeften (kunnen) hebben. Uit de gesprekken blijkt dat de opleiding deze verschillen duidelijk voor ogen heeft en zij dat zij hier in de opbouw van het curriculum rekening mee heeft gehouden, door de eigen vaardigheidslijn. In de eigen vaardigheidslessen kunnen extra (begeleidings)lessen worden aangeboden op gebied van taal en rekenen voor de studenten die dit nodig hebben. Studenten moeten aan het einde van de opleiding de instaptoets wiskunde en taal gehaald hebben. Deze toets (op minimumniveau 3F) is noodzakelijk voor het behalen van het Ad DEP diploma. Dit minimumniveau is vereist, omdat de Ad DEP professional wel in staat moet zijn om in, bijvoorbeeld groep 8, instructies in reken- of taallessen te verzorgen. Studenten die deze extra lessen niet nodig hebben, hebben de mogelijkheid om al eerder in het curriculum de instaptoets te maken.

De opleiding heeft in de opbouw van het curriculum ook op andere wijze rekening gehouden met behoeften van mbo-studenten, blijkt uit de gesprekken met het docententeam. De Pabo kent meer vakgebieden, terwijl de Ad-opleiding focust op vier vakgebieden. Daarnaast wordt in de Ad-opleiding meer begeleiding (in leerteams) geboden, dan bij de Pabo. Ook de structuur door drie dagen op school met begeleiding in leerteams te werken en twee dagen leren in de praktijk, gaat mbo'ers "*helpen er doorheen te komen*", verwacht het docententeam. Ook de kleinschaligheid, het didactische concept met hele taken waarin praktijk en theorie gecombineerd worden en studenten het geleerde gelijk toepassen, zal voor mbo'ers werken, volgens het docententeam.

Afstuderen

Het laatste half jaar van de opleiding staat in het teken van het afstuderen. Ook tijdens het afstuderen loopt de student twee dagen per week stage. De student werkt voor het afstuderen in overleg met de stageplek aan een opdracht op één van de vakgebieden, waarop hij de ADDIE-cyclus volledig zelfstandig doorloopt. De toetsing van het afstuderen bestaat uit een portfolio en assessment (zie verder standaard 3).

De onderwijsleeromgeving

De opleiding heeft een hybride leeromgeving voor ogen. Daar verstaat de opleiding, blijkens de gesprekken, onder dat de student deels op school leert (drie dagen) en deels in de praktijk (twee dagen stage). De digitale leeromgeving wordt gevormd door “Canvas”. Het panel heeft tijdens het locatiebezoek de digitale leeromgeving Canvas ingezien en is hier positief over. In Canvas staan de modules uitgewerkt, de oefenopdrachten en de literatuur die nodig is om de beroepsopdrachten te maken. Ook informatie over de leerteams staat hier. Het panel begreep uit de gesprekken dat Canvas de nadere uitwerking bevat, van wat in de studiehandleidingen vermeld is. Het panel geeft de opleiding mee erop te letten dat de informatie in Canvas en de studiehandleidingen met elkaar overeenkomt.

De opleiding vindt het belangrijk dat studenten zich ontwikkelen en feedback speelt daar een belangrijke rol in. Feedback wordt door studenten en docenten verwerkt in “FeedPulse” in Canvas. In FeedPulse geeft de student een samenvatting van de feedback die hij heeft gehad. De docent geeft daarop een reactie of de feedback van de student klopt, volledig is. Op deze wijze leren studenten ook beter de feedback te begrijpen.

Het panel is positief over de feedbackgerichte leercultuur, waarbij er veel ruimte en aandacht is voor tussentijdse feedback. De student wordt gestimuleerd om een actieve inbreng te hebben in het eigen leerproces, maar ook in dat van anderen door het leren in leerteams. Dit past bij de opleiding. De praktijkgerichte leeromgeving vindt het panel een sterk punt van de opleiding. De opleiding heeft gekozen voor een duidelijke verbinding tussen leren op school en leren in de praktijk, waarbij het werkveld goed geborgd is in het al bestaande netwerk. Het panel waardeert dat studenten gelijk vanaf de eerste periode stage lopen en dat deze stagedagen de gehele opleiding voortduren. Op deze manier kan de student theorie en praktijk gelijk aan elkaar koppelen.

Consistentie

Het panel is positief over het programma en de leeromgeving. Wel meldt het panel dat het voor haar een zoektocht was om het idee en het verhaal van de opleiding achter het programma helder te krijgen, doordat er na de indiening van het aanvraagdossier en op de visitatiedag steeds nieuwe informatie en niet altijd op elkaar aansluitende informatie werd gegeven. Het panel raadt de opleiding ten zeerste aan om aandacht te besteden aan een consistent verhaal naar studenten over het programma en de keuzes achter (de opbouw van) het programma. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om consistentie in de informatie in de studiehandleidingen en op Canvas.

Docententeam

Het panel heeft een gepassioneerd docententeam gesproken, met veel ervaring in het onderwijs. Het panel is van mening dat het docententeam kundig is en in staat is het onderwijs van de Ad DEP opleiding te verzorgen. De zorgen van het panel zitten in de omvang van het docententeam (vijf docenten) waarbij er op een enkel vakgebied maar één docent beschikbaar is. Deze kleine omvang maakt het kalibreren op vakinhoud lastig (zie verder standaard 3). Het panel meent dat de opleiding door dit docententeam verzorgd kan worden, maar dat de opleiding voor extra waarborging dient te zorgen. Het panel beveelt de opleiding aan om bij voorbaat voor een achterwacht van de docenten te zorgen en docenten uit aanpalende opleidingen in te zetten als inhoudelijk klankbord bij kalibraties en beoordelingen. Met betrekking tot de vervanging kan het raadzaam zijn om alvast een overzicht te hebben van docenten die vanuit aanpalende opleidingen als vervanging kunnen optreden. Ook raadt het panel aan te zorgen voor versterking op pedagogisch vlak, specifiek waar het gaat om het onderdeel burgerschap.

Het panel is van mening dat de opleiding aan standaard 2 voldoet. De opleiding heeft een duidelijke doelgroep voor ogen. De intakeprocedure die deze studenten moeten doorlopen is er wel binnen het IAd-HU maar is het panel nog niet duidelijk geworden. Het panel raadt de opleiding daarom aan deze intakeprocedure voor studenten nog uit te werken. De opleiding houdt in het programma rekening met de verschillende achtergronden en behoeften van de doelgroep. Het panel is positief over het didactisch concept van de opleiding, de praktijkgerichtheid van de opleiding en de ontwikkelingsgerichtheid van het programma. Het inhoudelijk programma van de opleiding is helder. Wel raadt het panel de opleiding aan, om aandacht te besteden aan een consistent verhaal richting studenten over de keuzes, de opbouw en het verhaal achter de opbouw van het programma. Het docententeam is kundig en klein. Vanwege deze kleine kwetsbare omvang beveelt het panel de opleiding om bij voorbaat na te denken over welke docenten uit aanpalende opleidingen als vervanger en vakinhoudelijk klankbord kunnen worden ingezet. Ook versterking van het docententeam op pedagogisch vlak, gezien de aandacht voor burgerschap in de opleiding, raadt het panel aan.

6.3 **Standaard 3: Toetsing**

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Oordeel

Voldoet ten dele

Bevindingen en overwegingen

Kwaliteitsborging

Voor het IAd-HU is er één instituutsbrede Examencommissie en een instituutsbrede Toetscommissie, die alle opleidingen bedienen. Door het groeiend aantal opleidingen vindt de eigen organisatie dat de Examencommissie (verder: EC) en de Toetscommissie (verder: TC) zich op een andere manier moeten organiseren. De EC en de TC zitten nu in een ontwikkelproces naar een academiemodel met één kwaliteitszorgsysteem voor alle opleidingen.

De EC en TC zijn in november 2023 aangehaakt in het proces. Aanpassingen die de opleiding op hun advies heeft toegepast zijn; de invoering van het onderscheid tussen het ontwikkel- en het beslisportfolio en de toepassing van Feedpuls. De TC heeft de toetsen van de eerste periode bekeken. In het eerste jaar dat de opleiding draait, zal het afstuderen beoordeeld worden. Volgens de eigen richtlijnen monitort de Toetscommissie in ieder geval eens per drie jaar de inhoudelijke kwaliteit van de toetsen van de opleiding. Bij de beoordeling van de eindwerken doet de TC de beoordeling vooraf aan de hand van een checklist. De EC doet de steekproef achteraf bij de eindwerken, waarbij twee leden van de EC de eindwerken steekproefsgewijs beoordelen aan de hand van een vragenlijst.

De EC geeft aan dat de opzet van de toetsing bij de Ad DEP opleiding vooral gebaseerd is op de systematiek die bij de Pabo wordt toegepast. Bij de Pabo werkt dit systeem en de EC is positief hierover. Wel ziet de EC aandachtspunten in de administratieve kant van het toetsproces en de kwalitatieve onderbouwing van het oordeel. De Examencommissie eist van examinatoren dat zij hun BKE hebben behaald, dat ze verplicht zijn om te kalibreren en de assessorentraining gevolgd hebben. Deze assessorentraining geldt ook voor het werkveld. Het kalibreren, en ook het extern kalibreren bij eindwerken wordt een cruciaal onderdeel van het kwaliteitszorgsysteem, geeft de EC aan. Voor deze Ad DEP opleiding betekent dit dan dat er met aanpalende (Ad of Bachelor) opleidingen gekalibreerd zal moeten worden gezien de omvang en aanwezige expertise in het docententeam.

Visie op toetsing

Voor de opleiding is toetsing een cruciale factor in de sturing van het leerproces van studenten. Met name 'toetsen om te leren' staat voor de opleiding voorop. De opleiding volgt met haar toetsing, het toetsbeleid IAd-HU, dat weer afgestemd is op het HU-toetskader.

De toetsing van de opleiding bestaat uit beroepsproducten die in een portfolio verzameld en beoordeeld worden en enkele separate toetsen op de eigen vaardigheden in taal en rekenen. In de toetsing staat de praktijk centraal. De student werkt aan beroepstaken die gerelateerd zijn aan de stageplek van die periode. Het panel is positief over de beroepstaken en de praktijkgerichtheid van de toetsing.

Toetsing

De student werkt gedurende de opleiding aan dezelfde leeruitkomsten en dan steeds in een andere context, met een ander thema en in een andere (toenemende) complexiteit. In iedere periode staan een aantal leeruitkomsten centraal. Met schema's maakt de opleiding duidelijk welke beroepsproducten aan welke leeruitkomsten bijdragen. Dit overzicht blijkt ook uit de beoordelingsformulieren. Ter illustratie, in de tweede periode van het eerste jaar, wordt de leeruitkomst pedagogisch handelen beoordeeld aan de hand van twee beroepsproducten, leeruitkomst vakdidactisch handelen met vier beroepsproducten en leeruitkomst vakinhoudelijke expertise met twee beroepsproducten. Het panel is positief over deze manier van toetsing waarin de leeruitkomsten centraal staan.

De toetsvorm is in iedere periode de toetsing van het portfolio dat uit verslagen van verschillende beroepsproducten bestaat. Het portfolio bevat voorwaardelijke beroepsproducten en te beoordelen beroepsproducten. De voorwaardelijke beroepsproducten worden niet beoordeeld maar moeten wel in het portfolio worden toegevoegd. Dit zijn beroepsproducten waar de student trots op is, of die als oefening of als ondersteunend zijn bedoeld. De te beoordelen beroepsproducten worden beoordeeld door een vakinhoudelijke examinator. De opleiding maakt bij het portfolio een onderscheid tussen een ontwikkelportfolio en een beslisportfolio. De student begint met het opstellen van een ontwikkelportfolio. In dit portfolio krijgt de student ook feedback. De feedback komt in FeedPulse, in Canvas. De docent geeft daarna ook 'feedback op de feedback';

heeft de student de feedback goed begrepen of zijn er nog aanvullingen of wijzigingen nodig. De feedback wordt ook in de leerteams besproken. De student maakt een screenshot van zijn feedback en plaatst deze later ook in het beslisportfolio.

Het panel is positief over het werken met portfolio's en de rol die feedback hierin speelt. In de door de opleiding gekozen opzet, zijn de toetsen steunend aan het leerproces van de student. Zeker nu niet alles summatief wordt getoetst en er een ontwikkelportfolio is met veel ruimte voor feedback.

Bij het afstuderen bestaat de toetsing uit het portfolio en een mondeling assessment (criterium gericht interview). In het portfolio moet de student met de beroepsproducten laten zien dat hij alle leeruitkomsten beheerst. Als de student een voldoende heeft voor het portfolio wordt hij toegelaten tot het mondeling assessment. Het panel heeft de beoordeling van het portfolio in concept in kunnen zien, het beoordelingsformulier van het mondeling assessment had de opleiding nog niet gereed. De opleiding geeft aan dat ze het afstuderen en de beoordeling volgens dezelfde systematiek als de Pabo willen vormgeven.

Beoordelingssystematiek

Ieder beroepsproduct in het portfolio wordt beoordeeld door een vakinhoudelijk docent. De docent geeft in het beoordelingsformulier aan of de student op niveau, boven niveau of onder niveau scoort en geeft een toelichting op de score. De leerteambegeleider heeft (in ieder geval in jaar 1) de eindregie over de beoordeling. Hij past op basis van de gegeven scores van de vakdocenten, de beslisregels van de leeruitkomst toe en hij bepaalt de eindbeoordeling.

Het panel heeft de beoordelingsformulieren van jaar 1 bestudeerd en besproken met de docenten. Voor het panel werd niet inzichtelijk hoe het voor een student duidelijk is wat hij moet doen om een op niveau of boven niveau te behalen. Het docententeam gaf aan dat de studenten aan de leeruitkomsten en de indicatoren moeten voldoen.

Uit de gesprekken blijkt eveneens dat de opleiding één week vóór de visitatiedag van de EC of TC de opdracht heeft gehad de navolgbaarheid van de beoordeling te verbeteren en duidelijk aan te geven waar de student aan moet voldoen. Het panel vindt dit een zeer terecht punt. Het panel merkt in het gesprek met de EC en de TC, en uit informatie uit het dossier, dat zij hun positie goed uitoefenen en dat zij terecht zorgpunten hebben geuit en de opleiding opgedragen hebben aan verbeteringen te werken. Tegelijkertijd meent het panel dat de opleiding de EC en TC te laat in het ontwikkelproces heeft betrokken. Het had het ontwikkelproces ten goede gekomen als de opleiding meer tijd voor zichzelf had gecreëerd om de opmerkingen van de EC en TC te verwerken.

Het panel stelt nu dat de huidige beoordelingsformulieren voor de student niet duidelijk maken waar zij aan moeten voldoen om op niveau of boven niveau te scoren. De indicatoren zijn niet voldoende steunend om dit te verduidelijken.

Daarnaast vervult het werkveld ook een belangrijke rol in de beoordelingssystematiek, nu de praktijkopleider eveneens het portfolio beoordeelt. Uit de gesprekken met het werkveld werd duidelijk dat het werkveld nog niet duidelijk voor ogen heeft wat de begeleiding aan Ad-studenten op Ad-niveau inhoudt. De opleiding gaf aan dat het werkveld hierover in verschillende bijeenkomsten geïnformeerd en getraind zal worden. Het panel vraagt de opleiding extra alert hierop te zijn en dit tussentijds te monitoren. Ook vraagt het panel aandacht voor de beschrijving van de kwaliteitseisen die aan de stageplekken gesteld worden, omdat een aanzienlijk deel van de opleiding in de praktijk plaatsvindt. Het panel begrijpt uit de gesprekken dat voor de stagescholen dezelfde kwaliteitseisen gelden als voor de Pabo-opleiding. Het panel raadt de opleiding aan deze eisen ook expliciet voor de Ad-opleiding te vermelden, ook voor potentiële nieuwe toetreders tot het samenwerkingsverband en de potentiële studenten die de stage op hun werkplek zouden willen houden.

Al met al doet het aan het panel deugd dat de opleiding gedurende de visitatiedag al aangaf dat zij afspraken met andere opleidingen heeft gemaakt om via kalibreersessies de verschillende beoordelingsniveaus beter aan te duiden. Dit toont een goede ontwikkelingsgerichtheid van de opleiding en dit geeft het panel vertrouwen dat de opleiding in samenspraak met de EC en TC de navolgbaarheid van de beoordeling op korte termijn kan verduidelijken. Het panel oordeelt dat op dit moment de beoordeling van de portfolio's en het mondeling assessment bij het afstuderen nog te weinig concreet gemaakt is. Het is voor studenten nog niet concreet wat zij moeten doen om te voldoen aan de beoordelingsniveaus. Daarnaast zijn kalibratiesessies lastig als deze alleen met het eigen docententeam gehouden worden, omdat er van sommige vakgebieden maar één vakdocent is.

Dit alles overwegende komt het panel tot het oordeel voldoet ten dele op deze standaard. Het panel heeft geconstateerd dat de EC en TC hun taak vervullen. Het panel ziet een mooie ontwikkelingsgerichte toetsopzet,

waarin studenten veel feedback kunnen krijgen op hun ontwikkelportfolio voordat zij hun beslisportfolio inleveren. Ten aanzien van de summatieve beoordeling van de portfolio's en het mondeling assessment van het afstuderen heeft het panel nog zorgen met betrekking tot de navolgbaarheid van de beoordeling. Bij het afstuderen is de manier waarop de eindbeoordeling tot stand komt nog niet vermeld en is het assessment (criterium gericht interview) nog niet opgenomen in het beoordelingsformulier. Hierdoor is het voor het panel niet duidelijk hoe de beoordeling van het portfolio zich verhoudt met de beoordeling van het mondeling assessment. Wellicht ten overvloede merkt het panel op dat het niet gaat om de details van de beoordeling van het assessment, omdat dit buiten de scope van de eerste 60 EC valt. Wel gaat het om de hoofdlijnen van de beoordeling van het afstuderen en hoe dit staat beschreven in het toetsprogramma.

Het panel formuleert daarom voorwaarden waar de opleiding aan moet voldoen. Het panel acht een periode van zes maanden redelijk.

- Voorwaarde 1. Maak voor studenten inzichtelijk wanneer zij aan de beoordelingscategorieën (onder, op of boven niveau)voldoen.
- Voorwaarde 2. Vermeld hoe de beoordeling van het afstuderen tot stand komt, met name de weging tussen de beoordeling van het portfolio en het mondeling assessment (criterium gericht interview).

6.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Het programma toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Standaard 4 is niet beoordeeld in deze procedure Toets Nieuwe Opleiding, aangezien het gaat om een planbeoordeling.

6.5 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Associate Degree

Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: Onderwijs

Afkortingen

Ad DEP	Associate degree Didactisch Educatief Professional
HU	Hogeschool Utrecht
IA-d-HU	Instituut associate degrees Hogeschool Utrecht

